

De zomer is in aantocht en dus trekken weer velen er een dagje op uit. Almaar vaker blijken oude gebouwen de bestemming. We gaan er niet zomaar aan voorbij, aan die fraaie gevels en de mysteries die ze verbergen. Ons erfgoed is een parel van kunst en bouwkunst. En valt er iets te drinken, dan komt geheid veel volk. Meer dan dertig jaar lang spande Edgard Goedleven zich in voor de bewaring van dit erfgoed.

Tom Heylen

'Overal borrelen mooie herinneringen op'

EDGARD GOEDLEVEN

INSPECTEUR Volksontwikkeling, Monumentenwacht Vlaanderen, Erfgoed Vlaanderen, Monumenten en Landschappen, Contactforum voor Erfgoedverenigingen – bij allen is Edgard Goedleven nog steeds een Bekende Vlaming en een gewaardeerde raadgever. Ondanks zijn pensionering begeleidt hij nog menig project ter vrijwaring van ons erfgoed. Ook wat orgels betreft heeft Goedleven veel noten op zijn zang, in de positieve zin. Klank is voor hem alles, en tot zijn vreugde blijken almaar meer orgelbouwers ook meesterrestaurateurs.

– *Bespeelt u zelf het orgel?*

In mijn jeugd speelde ik trekorgel (*lacht*). Tijdens mijn studententijd volgde ik harmonie en contrapunt aan het conservatorium in Leuven. Vandaag ben ik niet langer actief muzikant. Wel blijven muziekinstrumenten me boeien. Piano's verzamelen is helaas wat moeilijker in een gewone woning. Gelukkig stellen muziekdozen geen probleem. Alle stukken in mijn collectie werden in Zwitserland herstellend met de aldaar gangbare precisie. Pareltes zijn het, met een hemelse klank! Veel mooier dan elke klank die ik uit een instrument kan krijgen.

En toch zijn orgels mijn echte passie. Mijn belangstelling voor orgelmuziek heb ik te danken aan Johan Flerackers, kabinetschef van minister van Nederlandse Cultuur Frans Van Mechelen in de tijd dat ik daar ook werkte. Zijn liefde voor het orgel werd ten dele ook de mijne. Tot het orgelspel kon Flerackers me niet overhalen, wel tot aandacht voor het orgel in de monumentenzorg. Daaruit ontsproot dan de vzw Het orgel in Vlaanderen.

Dat het toen slecht was gesteld met het Vlaamse orgel, was snel duidelijk. We namen het initiatief om een elpee en cd's met muziek van Vlaamse orgels uit te brengen. Op zoek naar een Van Peteg-

hemorgel met mooie klank, kwamen we bij onze noorderburen terecht. In Vlaanderen was het armoe troef. Niet één Van Peteghemorgel was intact!

– *Hoe kwam u eigenlijk terecht op het ministerie van Cultuur?*

Na mijn studie Politieke en Sociale Wetenschappen werd ik aan de K.U.Leuven assistent en werkte ik mee aan een project ter verbetering van de culturele infrastructuur. Ik maakte deel uit van een studiegroep voor cultuurbevordering, een initiatief van Renaat Van Elslande, minister van Europese Zaken en Nederlandse Cultuur van 1966 tot 1968. Later werkte ik nog bij de administratie voor Volksontwikkeling en op het secretariaat dat de bouw van culturele centra coördineerde. Zo mocht ik menig cultureel centrum uit de grond helpen stampen. Later kwam er ook de sportinfrastructuur bij.

In 1968 volgde Van Mechelen, begeleider van de studiegroep voor cultuurbevordering, Van Elslande op. En dan kwam de vraag om kabinetsmedewerker te worden.

– *De springplank naar de afdeling Monumenten en Landschappen van de Vlaamse Gemeenschap?*

Eind de jaren 1960 was er geen sprake van monumentenzorg. In 1835, amper vijf jaar na de Belgische onafhankelijkheid, ontstond een commissie Monumenten en Landschappen. Een eeuw later hadden we hier een van de meest vooruitstrevende wetten ter wereld ter bescherming van het erfgoed. Helaas, na de Tweede Wereldoorlog was er geen sprake meer van monumentenzorg.

In 1975, het Europese Jaar voor het Bouwkundig Erfgoed, kwam het thema in België opnieuw op de agenda. Er bestonden nauwelijks verenigingen die zich over ons patrimonium ontfermden. En de zeldzame kunsthistorici opereerden amper gecoördineerd. Er was dus veel werk aan

© Hugo Maris

de winkel: inventariseren, restaureren en daarvoor de nodige financiën zoeken, mensen gevoelig maken.

In onze buurlanden hadden ze toen reeds een rijke ervaring met zorg voor het erfgoed. Via contacten met de Raad van Europa konden we mee de vruchten van die kennis plukken. Zo bespaarden we veel leergeld.

De ervaring die ik opdeed om het gebruik van de sportinfrastructuur te promoten, leerde me hoe belangrijk het is om ook het brede publiek mee op de kar te krijgen. De campagne Sport voor allen krikte de conditie van de Vlaming op. We hadden hem van het belang ervan overtuigd. Van een eenmansbedrijf kun je met een goede bewustmakingscampagne een heuse beweging maken. De Vlaming was sindsdien nooit meer zo fit. In monumentenzorg wilde ik hetzelfde bereiken. Het idee van de Open Monumentendag was geboren.

– *Hoe begon u eraan?*

Je moet je eigen zorg en aandacht voor het erfgoed aan iedereen tonen. Als amateur-fotograaf weet ik dat werken met beelden wonderen kan verrichten. Een

mooie foto is een overtuigende pleitbezorger voor het monument. De ervaring in onze buurlanden was een groot voordeel. Voor onze eerste Open Monumentendag kregen we onbetaalbare hulp van de Nederlanders. Hun slogan en de sleutel die ze (met veel succes) als symbool gebruikten, mochten we overnemen. De tweede maal, in 1991, viel het evenement samen met het feestjaar zestig jaar Boudewijn en veertig jaar koning. Mede dankzij de goede contacten met de vzw Koningsfeesten werd dit een daverend succes. De zaak was aan het rollen. Intussen is onze Open Monumentendag met een half miljoen bezoekers het grootste eendaagsevenement in Vlaanderen.

De herbesteding van onze gebouwen kan ook de aandacht van de man in de straat trekken. Horeca is daar een voorbeeld van. Zonder horeca komen nauwelijks bezoekers opdagen, maar niet alles kan. De uitstraling van een gebouw of omgeving mag er niet door worden geschaad. Goede uitbaters zijn wezenlijk. Toch blijft de oorspronkelijke functie van een gebouw de interessantste, al is dat vaak geen realistische optie.

Zouden we de Vlaming opnieuw de kerk in krijgen? Het probleem van de herbesteding zou meteen opgelost zijn.

– *U bent nu enkele jaren op rust. Droomt u nu nog van erfgoed en restauraties?*

Dertig jaar lang stond ik aan het roer van Monumenten en Landschappen. Toch bleven al die tijd belangrijke monumenten onaangetroefd. Voor enkele grotere projecten maak ik nu tijd vrij. De site van de Parkabdij in Leuven is er een van. In deze abdij wonen nog vier norbertijnen. De jongste is, vermoed ik, bijna zeventig. Als woonplaats voor religieuzen heeft deze site geen toekomst. Toch mag deze prachtige abdij met haar tuinen en bijgebouwen niet verloren gaan. Haar invloed op het reilen en zeilen in Leuven doorheen de eeuwen is onschatbaar. Er is dus nog enkele jaren heel wat werk aan de winkel.

De abdij van Herkenrode in Hasselt, het Koninklijk Paleis in Antwerpen, de scheepswerf van Baasrode en de 's Hertogenmolen in Aarschot staan ook nog bovenaan het lijstje 'nog te doen'. Overal waar ik kom, borrelen mooie herinneringen op.

Zouden we de Vlaming opnieuw de kerk in krijgen? Het probleem van de herbesteding zou meteen opgelost zijn